

EMEME NKE ACHİCHA ÉKÓGHỊ ÈKÒ EMEME NKE ÒTÚTÚ İZÙ

Opupu 23:14-17; Levitikos 23:10-22; Deuteronomi 16:9-12

IHE ÒMÙMÙ 87 - Nke Ndị-okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “Nēkelenu ekele n'ihe nile ọ bula n'ihì na nka bu ihe Chineke nāchọ nime Kraist Jisus n'ebe unu nọ” (1 Ndi Tesalonaika 5:18).

I Ememe Atọ nke A na-edebe Kwa Arọ nke Iwu nke Ndị Livai

1. Ụzọ óké ememe atọ kwa arọ ka edebere nke Ụmụ Israel na-aghaghị idebe, Opupu 23:14; Deuteronomi 16:16
2. Nke mbụ bụ ememe nke achịcha ékòghị ékò ma ọ bụ Ngabiga, Opupu 23:15, Ezikiel 45:21; Matiu 26:17; Mak 14:12
3. Nke abụọ bụ ememe nke owuwe ihe ubi, nke bụ ememe nke izù, ma ọ bụ Pentikost, Opupu 23:16; Deuteronomi 16:10; Olu Ndi-ozì 2:1
4. Nke atọ bụ ememe nke nchịkọta mkpụrụ ma ọ bụ ememe nke ụlọikwu, Opupu 23:16; Levitikos 23:34; Zekaraia 14:16

II Ememe nke Achịcha Ékòghị ékò ma ọ bụ Ngabiga Ahụ

1. N'izù nke na-esote Ngabiga ahụ ọ dighị ihe na-ékò achịcha a ga-arapụ, Opupu 23:15; 12:15; 1 Ndi Kọrint 5:7, 8
2. N'ubochị nke na-esote Ụbọchị izù ike a na-enye onyinye nke mkpụrụ mbụ, Levitikos 23:10, 11; 1 Ndi Kọrint 15:20
3. Adighị ekwe ka erie mkpụrụ ọ bula tutu ruo mgbe echeshiri onyinye mkpụrụ mbụ ahụ n'iru Jehova, Levitikos 23:14
4. A na-eche àjà nsureokụ, onyinye inata iruoma, na àjà ihe ọñụñụ n'iru Jehova, Levitikos 23:12, 13

III Ememe nke Owuwe Ihe Ubi, ma ọ bụ Ememe nke Izù

1. Site n'Ememe Ngabiga ahụ ụbọchị izu-ike asaa na otù ụbọchị, iri ụbọchị ise, ka agụkọrọ maka ememe nke izù, Levitikos 23:15, 16
2. Ogbe achịcha koro ékò abụọ, mkpụrụ mbụ nke owuwe ihe ubi nke ọkà wheat ka a na-eche n'iru Jehova, Levitikos 23:17
3. Anụ iri dika àjà nsureokụ nke onyinye inata iruoma, àjà ihe ọñụñụ dika ihe nsusreokụ ná-esi isiụtọ, ka a na-eche n'iru Jehova, Levitikos 23:18
4. Ewu dika àjà mmehie, na ụmụ aturụ abụọ dika àjà udo ka a na-eche n'iru Jehova dika ihe di nsọ, Levitikos 23:19, 20; Deuteronomi 16:10
5. Ụbọchị a dika onyinyo nke Pentikost ka a na-ewere dika Ụbọchị mkpọkọta di nsọ nye Israel niile, Levitikos 23:21; Deuteronomi 16:11, 12

NKỌWA DỊ ICHE ICHE

Mgbe dị Iche Iche n'Ala Mkwà Ahụ

Mgbe Ụmụ Israel na-achọ ịbà nime Ala ahụ Ekwere harị ná Mkwà, Jehova chetaara ha site n'ọnụ Moses banyere oge Ya niile akara akà, oge mmiri òzùzò ya niile, nke ga-esochita ibe ya, na otù ihe ndia na-aghaghị kwa ịdị n'oge niile nke ha ga na-edebe iwu Ya niile: “O gēru kwa, ọ buru na unu ejisie ike ige ntị ihem nile enyere n'iwu, nke Mu onwem nēnye unu n'iwu ta, ihu JEHOVA, bú Chineke unu, n'anya, na iwere obi-unu nile na-mkpuru-obi-unu nile fè Ya òfùfè, na m'gēnye miri-òzùzò n'ala-unu na mgbe ya, miri-òzùzò mbu na miri-òzùzò ikpè-azu, ka i we chikọta ọkà-gi, na manya-vine ọhu-gi, na manu-gi. M'gēnye kwa anu-ulo-gi ihe-ọkuku n'ubi-gi, i gēri kwa, afọ gēju kwa gi” (Deuteronomi 11:13-15).

Nke bụ na ọ dị mma nke ụmụ Israel n'ihe a na-ahụ anya ga-adabere n'ọnọdụ nke ime mmụọ ha na omume ha n'ebe JEHOVA nọ, otú a ka ọ dị kwa taa nye mba ndịozọ di iche iche ma ha matara nke a ma ọ bụ na ha amataghị. N'ihì nke a JEHOVA wee tụtụta na oge ndia ga-ewere ọnọdụ di mkpà n'òfùfè Israel, ná-echetakwara ha oge niile na Chineke ha bụ Onye ezi onyinye niile na ihe niile zuru ókè ná-esite n'aka Ya abịa. Ememe atọ ndia a na-eme kwa arọ ya na ihe ndịozọ di mkpà a na-eme kwa arọ ka a na-ejikọta ya na owuwe ihe ubi ahụ nke na-esochita ibe ya; JEHOVA wee nye iwu si “Ugbò atọ n'arọ ka agāhu ndikom-i nile n'iru Onye-nwe-unu JEHOVA bú Chineke nke Israel” (Opupu 34:23). O wee kwee mkwà na ndị iro agaghị emegide ala ha mgbe ha na0anọgide n'obodo ha: “N'ihì na M'gānara mba di iche iche ala ha n'iru-gi, me ka ókè-ala-gi nile sa mbara: ọ digh kwa onye ọ bula gēwe anya uku n'ebe ala-gi di, mgbe i nārigo ka ewe hu gi n'iru JEHOVA bú Chineke-gi, ugbò atọ n'arọ” (Opupu 34:24). Otú a ka ụmụ Israel ga-esi mụta ya, site n'òfùfè ndia niile nke Chineke malitere,

ịdịmma Ya n'ebe ha nọ, na nrọputa Q na-arọputara ha n'uju maka mkpà ha niile, na aka nchebe Ya n'ebe ndịiro ha nọ -- ná-adabere na ọ buru na ha edebe iwu ya niile n'ikwesị ntụkwasiobi, ná-adighi mgbe ọ bula ha ga-echefu Chineke nke ndị bu nna ha. Ma karịa nke ahụ, owuwe ihe ubi niile nke Ala ahụ Ekwere ná Mkwà ka JEHOVA rọputara dika ụdị nke óké àtùmàtù nke mgbaputa ukwu Ya, ọ bughị náání nye ndị Ya bú Israel, kama nye ụwa niile -- ma lee échichè oma dī otú a! dika esi achikọta ọkà wheat nime ọbà, otú a kwa ka a ga-achikọta ndi niile JEHOVA gbaputara otu ụbọchi nime Alaeze eluigwe Ya.

Ememe nke Achicha Ékòghị Èkò

Ememe a nwere nnọọ ihe jikọtara ya na ememe Ngabiga nke mere eji na-akpọ ya “ememe nke achicha ékòghị-ékò.” Ngabiga ahụ dika anyị mụrụ ihe banyere ya n'ihe òmụmụ anyị site n'Opupu 12:1-51, ka a na-edebe n'abalị nke iri na ise (15) nke ọnwá Abib nke ihe ná-esochita ya bu izu nke achicha ékòghị ékò. Ụmụ Israel ná njikere maka Ngabiga ahụ na-eji nleruanyá zachapụsịa ma hichapụsịa kwa ihe niile ná-ékò achicha n'ulọ ha, ọ dighi kwa onye Israel ọ bula ma ọ bu onye ọbịa nke nọ n'etiti ha nke a na-ekwenye ka o rie achicha koro ékò n'izu nke ná-esoni, nke ná-egosi iwezuga mmehie niile.

Ememe Ngabiga ahụ, dika anyị mụworo ka emezuru n'uzọ dī ebube n'òzùzù òké ya niile, mgbe Jisọs na-aga “na-ebu obe Ya” ewee kpogide Ya n'elu obe n'Ugwu Kalvarị: “Sachapunu ihe-iko-achicha ochie, ka unu we buru ogbe utu agworo agwo ọhu, dika unu bu achicha ekogh-eko. N'ihì na achu-kwa-ra àjà-ngabiga ayi, bú Kraist: ya mere, ka ayi nēme ememe ahu, ọ bugh n'ihe-iko-achicha ochie, ọ bugh kwa n'ihe-iko-achicha, nke bu obi ọjọ na ajoy ọlu, kama n'achicha ekogh-eko nke bu idi-ọcha na ezi-okwu” (1 Ndi Kọrint 5:7, 8).

Owuwe Ihe Ubi nke Ọkà Barley

Ememe achicha ékòghị ékò ka a na-agụ nnọọ oge ya nkeoma wee mee ya n'oge ntà mgbe mmiri òzùzù ikpèazụ gasiri. Ma nke a abughị náání ihe ndaba. Chineke na-ezite mmiri òzùzù ikpèazụ ahụ iji mee ka mkpuru tozuo óké maka owuwe ihe ubi, ọkà barley bu nke ná-ebute ụzọ n'oge ahụ irite uru n'ihe nrọputa dī otú a. N'idakota ya na àtùmàtù nke Chineke, a na-eche onyinye nke mkpuru mbu a n'iru Chineke “n'echi nke ubochi izu-ike ahu” nke ná-egosi inye ekele nke ụmụ Israel, ná-egosi kwa na mkpuru mbu dīrī JEHOVA n'ihì na ọ dighi onye a na-ekwenye ka o rie mkpuru mbu nke owuwe ihe ubi ahụ ruo mgbe echesiri onyinye a n'iru JEHOVA (Levitikọs 23:14).

Ma ọ dī ihe dīkariri omimi nke putara ihè nke ekpughere n'onyinye a karịa nke mbu. Nime akwukwọzi nke Pọl Onyeozī dere nke amaara nkeoma banyere mbilite n'ọnwu, anyi na-agu, “Ma otu odi, emewo ka Kraist si ná ndi nwuru anwu bilie, nkpuru mbu nke ndi daworo n'ura onwu” (1 Ndi Kọrint 15:20). Ozọ kwa n'ebe a anyi na-ahụ otu Kraist si mezuo Ngabiga ahụ n'ozuzu òké: Mgbe akpogidere Ya n'obe O tiri mkpu si, “O gwusiwo,” mgbe o ruru n'oge ichuàjà nke anyasi O tiri mkpu ozọ wee kubie ume. Ma “n'echi nke ubochi izu-ike” O si n'ili bilie “nkpuru mbu nke ndi daworo n'ura onwu,” ná-egosiputa mkwà ahụ dī ebube nke mbilite n'ọnwu nye ndi dara n'ura onwu nime Jisọs. Ozọ kwa, ebe ọ bu na O si n'ọnwu bilie n'ubochi mbu nke izu ụbọchi asaa nke nyere anyi ebe mgbakwasị ukwu n'Akwukwonsọ banyere idebe ụbọchi ahụ dika Ụbọchi Onyenweanyi. N'ihì na ọ na-echeta ihe banyere Mbilite n'ọnwu Ya n'uzọ dī ebube na òkikè ọhụ ahụ bu nke O webatara -- ọgbugbandu ahụ ka mma, olileanya ka mma, mkwà ka mma, mbilite n'ọnwu ka mma, ebe obibi ka mma karịa nke ekpugheworori nime ụdī na onyinyo nke Ọgbugbandu Ochie. Ọ bu kwa ihe aga aghota na nime àjà nke ifé ukwu otu àjà nsureoku, onyinye inata iruoma na àjà ihe ọñụñụ ka a na-eweta iburu JEHOVA ihe ná-esi isiuto (Levitikọs 23:12, 13). Ma n'ebe a adighi eweta àjà mmehie. “Onye ahu Nke nāmagh nmehie ka o mere ka o buru nmehie n'ọnọdu ayi, ka ayi onwe-ayi we ghọ ezi omume Chineke nime Ya” (2 Ndi Kọrint 5:21).

Ememe nke Izù

N'itule oge a ga-eme ememe nke izu, site “n'echi ya mgbe ubochi izu-ike gasiri” a na-agu ụbọchi izuika asaa “site n'echi nke ubochi-izu-ike nke asaa” nke mejuru ya iri ụbọchi ise site ná Ngabiga ahụ (Levitikọs 23:15, 16). Ma n'ubochi nke iri ise a, amatara n'Agba Ọhụ dika Pentikost, bu mmalite nke obibi ọkà wheat (Opupu 34:22). Ogbe achicha koro ékò abụọ, mkpuru mbu nke obibi ọkà wheat ka a na-eche n'iru JEHOVA dika onyinye (Levitikọs 23:17), nke bu ihe ná-egosiputa inye Chineke ekele dika Onye Onyinye, dika ọ dī n'ememe achicha ékòghị ékò. Ozọ ụmụ-aturu asaa, otu nwa óké ehi na ebulu abụọ, maka ichuàjà nsureoku, na onyinye inata iruoma na àjà ihe ọñụñụ bu àjà nke ihe isi uto a na-achuru JEHOVA. Otú aka ahụ kwa n'ememe a otu mkpī ka a na-achụ ka ọ buru àjà mmehie, na ụmụ ebulu abụọ ka ha buru ihe nke àjà udo, onyinye afọ òfufò nke ga-abu ihe nsopuru nye JEHOVA n'ebe ụmụ Israel nọ (Levitikọs 23:18; Deuteronomi 16:10; Levitikọs 23:19, 20). Ụbọchi ahụ ka Ụmụ Israel na-akpọsa dika ụbọchi mkpọkọta dī nsọ, na a ga-edebe ya dika ụbọchi Izuika na mgbe óké ọñụ nye ndi Israel niile, na ndi ọbịa niile nọ n'etiti ha (Levitikọs 23:21; Deuteronomi 16:11, 12).

Ihe ụbọchi a putara n'ebe Israel nọ ya na otutu àjà ya niile na ido nsọ niile nke a na-eme n'ubochi ahụ bu ihe were ndi Israel anya nkeoma. Ọ na-aburu ha óké ụbọchi nke inye ekele na nke inuri ọñụ, n'ihì ịba ụba nke mkpuru dī iche iche nke enyere ha. Wheat buuru ha óké ihe oriri ná ndu, ọbuna dika ọ buuru anyi n'ubochi taa, ọ bu ezie na ndi ka n'onu-ogugu n'ala anyi aghotaghị na Chineke bu onye Onyinye nke ihe ndia niile. Ufodu ụmụ

Akwụkwọ nke Baijbul na-akwà ihe ụfọdụ nke a putara taa. N'uzọ ọzọ putara ihè n'Akwụkwọnsọ, ha na agụkọta mgbe ụmụ Israel siri n'ala Ijpt bilie jeruo n'Ugwu Sainai na kwa oge ahụ JEHOVA putara ihè n'elu ugwu ahụ dika iri ụbọchị ise malite n'ụbọchị Ngabiga ahụ n'Ijpt, bụ nke ná-amakọta ná ememe nke izù, ná-egosi kwa mgbe enyere Israel Iwu ahụ.

Ememe nke Izù ahụ Ụdị nke Pentikost

N'ókè ụbọchị ahụ nke ememe nke izù, bụ nke akpọsara dika ụbọchị mkpọkọta dị nsọ nye Israel niile, ka anyị kweere na o nwere ihe ngosi dị omimi karịa náání ikuziri mba ahụ inye Chineke ekele n'ihì óké ighọ mkpụrụ ha n'uju. O bụ ihe bara óké urù imata otú ememe nke izù a si buru ụdị Pentikost, mgbe ahụ narị mmadụ na iri abụọ natara Mmụọ Nsọ na ọkụ n'ụlọ elu ahụ (Ọlu Ndi-ozí 2:1-4), nke mere mgbe ụbọchị iri ise gasiri n'oge hour ahụ akpogidesiri Jisọs n'obe o wee buru àjà Ngabiga anyị.

Àjà òfufè nke mkpụrụ mbụ nke ọkà barley ahụ, ka anyị chọputara na ọ bụ ụdị Kraist Onye bụ kwa mkpụrụ mbụ ahụ mgbe O si n'ili bilie. Ma dika obibi ọkà barley na-ebutere owuwe ihe ubi nke ọkà wheat ahụ ụzọ, otú a ka Kraist bụ kwa mkpụrụ mere ka anyị ghọta site n'ike nke mbilite n'ọnwụ Ya na a ga-enwe óké owuwe ihe ubi ọzọ; bụ kwa nke Pọl onyeozí na-atụ aka mgbe ọ na akwà ihe banyere Mkpụrụ Mbụ ahụ: “Ma otú ọ di, emewo ka Kraist si ná ndi nwuru anwu bilie, nkpuru mbu nke ndi daworo n'ura ọnwu ... Ma madu nile n'otù n'otù n'usoro nke aka ha. Kraist, dika nkpuru mbu; **emesia ndi nke Kraist n'ọbibia-Ya**” (1 Ndi Kọrint 15:20, 23). Ma Onyeozí a gara n'iru n'ikwà n'ebe a na eziokwu ahụ bụ nke putara ihè banyere mbilite n'ọnwụ ahụ nke Kraist bụ olileanya nke mbilite n'ọnwụ nke ndi niile kwesiri ntụkwasịobi, ndi kwere na Ya, olileanya bụ nke Jisọs kwuru okwu banyere ya, “N'ihì na nka bu ihe Nnam nàchọ, ka onye ọ bula nke n'ile Ọkpara-ya anya, nke n'kwere kwa na Ya, we nwe ndu ebigh-ebi; **Mu onwem g'eme kwa ka o si n'ọnwu bilie n'ubochi ikpe-azu**” (Jón 6:40). Ọzọ kwa n'ilu nke Ọ tụtụ banyere ata na ọkà, Jisọs kwuru okwu banyere ọkà ahụ dika ụdị ụmụ nke Alaeze eluigwe: “Onye n'gha nkpuru oma ahu bu Nwa nke madu: ubi ahu bu uwa; **nkpuru oma ahu, ndi ahu bu umu ala-eze elu-igwe**; ata ahu bu umu ajọ onye ahu” (Matiu 13:37, 38). Ọ sikwara, “Rapun ha abua ka ha n'abakọta uba rue owuwe-ihe-ubi ma n'oge owuwe-ihe-ubi m'g'asi ndi n'ewe ihe-ubi, Burunu ụzọ chikọta ata ahu, ke kwa ha n'ụkwù ka unu rechapu ha ọku: **Ma kpokotanụ ọkà ahu n'oba nkem**” (Matiu 13:30).

Lee ụdị nchepụta oma nke a bụ! na a ga-eji mbiaru nso nke owuwe ihe ubi, ubi ọkà wheat, na ihe niile ekèrè èkè, kọwaa ihe banyere mkwà ahụ di ukwu nke mbilite n'ọnwụ. N'oge Ista osisi niile, okoko osisi niile, ahijia ndi niile, ha niile na-ejikọta ọnu n'abụ otuto, “Kraist Ebiliwo.” Nime ilu ahụ nke atụrụ anyị, ka enwere nnọọ onyinyo mara mma nke ná-egosi ihe ná-eme n'ụwa niile n'oge aghara “mkpuru-oma” ahụ, ruo mgbe owuwe ihe ubi mgbe mkpụrụ ahụ bụ wheat kaworo nkeoma ewee kpokọta ya baa n'oba Ya. Nke a bụ usoro di mma nke gaje ime n'oge nke Ozioma ahụ, mgbe “umu ala-eze elu-igwe” ga-abụ ndi ejikeere maka ebe obibi ha n'eluigwe. Nke a bụ eziokwu ahụ nke ụdị ya bụ okwu banyere ubi ọkà anụ niile ndi ná-efé mkpụrụ ha nke di óké ọnụahia n'ụkwù n'oge nke ụmụ Israel. Ewo, asị kwa na ndi Israel hụrụ nke a! Ụfọdụ mmadụ hụrụ ya; Job kwuru si, “Ma mu onwem amawo na onye ngbaputam di ndu, na o g'ebili kwa ọtọ n'elu ájà n'ikpe-azu” (Job 19:25).

“Nkpokọta ahu di nsọ” nke akpokọtara nye ndi Israel, bụ ụdị Ụbọchị Pentikost. N'ubochi ahụ ka enyere ndi ná-esọ ụzọ Kraist ike izisa Ozioma -- ọnuuzọ nke amara ghere oghe -- nye mba niile (Ọlu Ndi-ozí 1:8). N'otù ụbọchị ahụ puku mmadụ atọ ka atụkwasịrị Nzukọ Kraist. Pentikost bụ ụbọchị in'urị ọñụ nye ndi Kraist niile dika ememe nke izù ahụ ga-abụworị oge in'urị ọñụ nye ụmụ Israel (Deuteronomi 16:11). Ma n'uzọ ihe a na-ahụ anya otú a ka ọ di, lee otú obi ha nke anarị na-achị ga-abụworị ihe atụtere karịa ma asị na ha hụrụ ihe ememe nke izù ahụ na-atù aka.

Mputa Ihè nke JEHOVA N'Ugwu Sainai

Ihe ukwu a nke mere bụ nke anyị kwuworo banyere ya ka edere n'Opupu Isi nke iri na iteghete (19), ná mmalite nke amaokwu ya anyị na-agụ, “N'ónwa nke-atọ mgbe umu Israel putasiri n'ala Ijpt, n'ubochi ahu ka ha batara n'ọzara Sainai” (Opupu 19:1). Nkwa zuru okè n'ihè a edere n'Akwụkwọnsọ bụ na Ụmụ Israel biaruru Ugwu Sainai n'abalị iri na ise (15) nke ọnwà Abib, nke bụ ọnwà mbụ. Ya mere n'igukọta ọnuogugụ ụbọchị nke ha noro n'ibiaru Sainai, ụbọchị iri na ise (15) di n'ónwa mbụ, ụbọchị iri atọ (30) di n'ónwa nke abụọ, otù ụbọchị di n'ónwa nke atọ, nke mere ha niile ụbọchị iri anọ na isii (46). Tụkwasị kwa na nke a bụ ụbọchị Moses rigooro n'elu ugwu (eleghianya ụbọchị nke abụọ, (Opupu 19:3); ụbọchị abụọ ndi ahụ Moses jiri doo ndi ahụ nsọ (Opupu 19:10); ya na ụbọchị ahụ nke a na-agaghị echefu bụ nke atọ mgbe JEHOVA rịdara “n'anya ndi israel nile” (Opupu 19:11). Ewere ụbọchị anọ ndia tinyere ụbọchị iri anọ na isii mezuru ya iri ụbọchị ise malite ná Ngabiga ahụ, ụbọchị ahụ nke JEHOVA rịdatara n'ugwu ahụ, nke dabara nkeoma n'ubochi ememe nke izù na nke Ụbọchị Pentikost.

Nke a bụ ụbọchị puru iche n'akukọ banyere ụmụ Israel. N'ututu enwere egbe eluigwe na àmụmà na óké igweoji n'elu ugwu ahụ, ụda nke opi ike nke ná-adasi ike ruo ogologo oge. Anwuru ọkụ na-akwà kwa n'elu ugwu ahụ n'ihì na JEHOVA rịdatara n'elu ya n'ọkụ, na anwuru ọkụ ya na-akwugo dika anwuru ọkụ nke óké ọkụ,

ugwu ahụ niile na-ama jijiji nke ukwu. Nke a bụ ihe ịrịba àmà nke ikpé nke soro Iwu ahụ wee bịa bụ nke ụbọchị a na-egosi; ndị ahụ niile mara jijiji, Moses onweya sịkwara “Anamatu oké egwù, aru ma-kwa-ram jijiji.”

N’ebe a ka ndị Israel na Chineke bara n’Ogbugbandu Ochie ahụ, ewee mee ka ha ghọọ otù mba. Ma Israel n’Agba Ochie bụ ụdị Nzukọ Kraist n’Agba Oḣụ bụ nke malitere n’Ụbọchị Pentikọst. N’ụbọchị ahụ kwa ka Onye nke atọ nime Atọ Nime Otù ahụ nke bụ Mmụọ Nsọ, rịdataara n’ùzù dika nke óké ifufe ya na oku wee dakwasị narị mmadụ na iri abụọ ahụ bụ ndị nọ n’ụlọ elu ahụ, wee mejuo ha n’ike nke ijéozí. Ma nke a abughị ụbọchị ikpé dika mgbe ahụ enyere Iwu. O bụ ụbọchị nke emere ka amara ruo mba niile. “N’ihi na esitere n’aka Moses nye iwu Chineke; amara na ezi-okwu sitere n’aka Jisus Kraist bia” (Jón 1:17). N’okpuru Ogbugbandu Oḣụ a dī ebube ihè dī ukwu amụkwasiwo okporo ụzọ anyị, anyị gaje ịzá ajụjụ dī ukwu banyere ya ma anyị jègharịrị nime ya ma o bụ na anyị ejègharighị.

AJỤJỤ DỊ ICHE ICHE

1. Gịnị ka onyinye nke ifé úkwù okà barley na-egosiputa?
2. N’ụbọchị nke òle n’izù ka a na-enye ya? Òlee kwa otú o si metụta ihe banyere ụbọchị izuike?
3. Gịnị ka achicha ékòghị èkò na-egosi? Òlee ebe mgbakwasị ụkwụ anyị nwere n’Akwụkwọnsọ banyere òzịzá ya?
4. Òlee oge a na-eme ememe nke izù? Gịnị bụ ihe a na-ewe n’ubi n’oge ahụ?
5. Gịnị ka okà wheat nọchiri anya ya n’ilu nke Jisus tụtụ banyere ata na okà ahụ?
6. Gịnị ka Pọl kwuru banyere “nkpuru mbu”? Òlee mmetụta nke a nwere n’ebe ndị kwere na Kraist nọ?
7. Òlee otú esi amata mgbe ememe nke izù zuru?
8. Gịnị ka wheat nke oge a pụtụ ịbụ ụdị ya?
9. Òlee otú ụbọchị ememe nke izù si yie ụbọchị Pentikọst?
10. Gịnị mere ka ụbọchị Pentikọst buru óké ụbọchị, n’ụwa taa?